

ØKONOMISTYRELSEN

Kort om Statens Regnskab for 2020

– et hurtigt overblik over statens finanser

Marts 2021

Kort om Statens Regnskab for 2020
Marts 2021

I tabeller kan afrunding medføre, at
tallene ikke summer til totalen.

Beløb er angivet i løbende priser,
medmindre andet er anført.

Denne publikation er udarbejdet af
Økonomistyrelsen
Landgreven 4
1301 København K

Elektronisk publikation
ISBN: 87-7956-561-1

Publikationen kan hentes på
Økonomistyrelsens
hjemmeside oes.dk

Indhold

Indledning	4
Oversigt	5
Årets resultat	6
Fordelingen af indtægter og udgifter	8
Balance	11
Statens aktiv- og gældsposter	11
Egenkapital	12
Aktivposternes bevægelser	12
Gæld og finansiering	14
Om statsregnskabet	17

Indledning

København, den 24. marts 2021

Denne pjece præsenterer på summarisk og overordnet vis regnskabstallene fra statsregnskabet for 2020 samt de seneste års udvikling i statens finanser.

Det fuldstændige statsregnskab for finansåret 2020 inklusive bevillingerne forventes fremlagt for Folketinget og offentliggjort den 7. april 2021.

Statsregnskabet for 2020 viser et underskud på 14,5 mia. kr., jf. afsnittet *Årets resultat*.

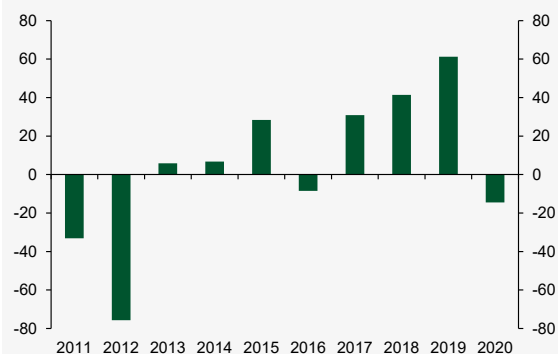
I afsnittet *Fordelingen af indtægter og udgifter* er vist en specifikation af sammensætningen af årets indtægter og udgifter efter forskellige hovedtyper af indtægtskilder og udgiftsanvendelser.

Afsnittet *Balance* indeholder en beskrivelse af de regnskabsmæssige aktiver og passiver i statsregnskabet, herunder om udvikling og bevægelser i statens aktivposter.

Afslutningsvis er statens finansiering samt statsgælden og udviklingen heri beskrevet i afsnittet *Gæld og finansiering*.

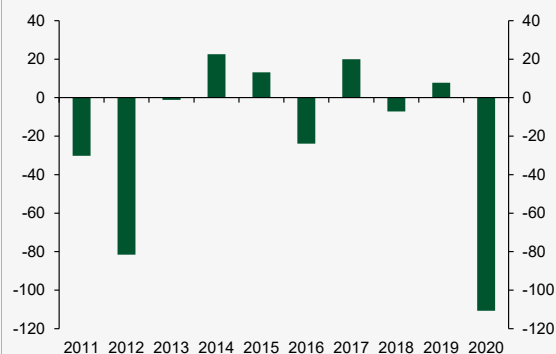
Oversigt

Figur 1
DAU-saldo, mia. kr.

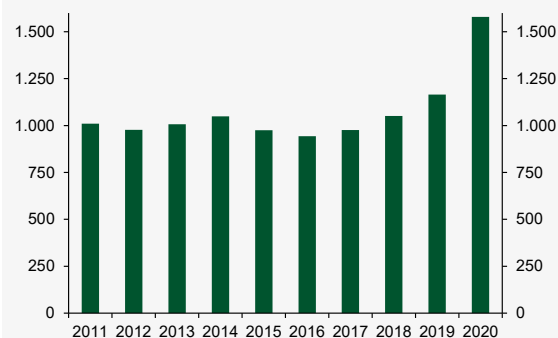
Resultatet af statens finanser opgøres ved saldoen på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget (DAU-saldoen). Som følge især af merudgifter ved foranstaltninger til afbødning af konsekvenser af COVID-19 er resultatet i 2020 faldet til et underskud på 14,5 mia. kr. mod et overskud på ca. 61 mia. kr. i 2019.

Figur 2
Nettokassesaldo, mia. kr.

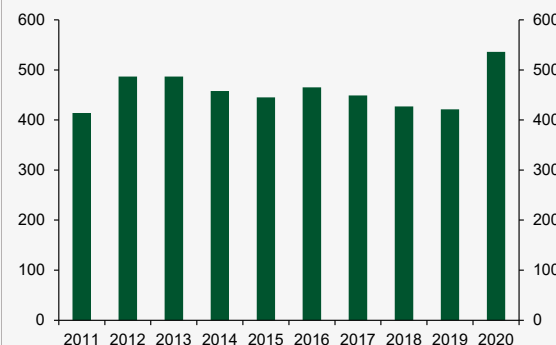
I årets underskud er indeholdt forskydninger i statens almindelige beholdninger på ca. 30 mia. kr., og dertil har der været statslige genudlån for knap 66 mia. kr., så årets samlede likviditetseffekt (nettokassesaldo) endte på -111 mia. kr.

Figur 3
Aktiver, mia. kr.

Statens aktiver er i 2020 øget med 414 mia. kr. til i alt 1.579 mia. kr. Stigningen beror især på årets værdistigning på statens aktiepost i Ørsted A/S, øgede tilgodehavender sfa. hjælpepakkerne samt genudlån til LD Fonde i forbindelse med udbetalingerne af indfrosne feriemidler.

Figur 4
Statsgæld, mia. kr.

Statsgælden voksede fra 421 til 536 mia. kr. ved udgangen af 2020. Målt i forhold til bruttonationalproduktet er statsgælden vokset fra 18,0 til 23,5 pct., svarende til niveauet i 2014.

Årets resultat

Statsregnskabet er et årsregnskab over udgifter og indtægter på finansloven. Resultatet opgøres ved saldoen på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget (DAU-saldoen), der består af forskellen mellem statens indtægter og udgifter opgjort efter de statslige regnskabsprincipper og opstillet på samme måde som i finansloven.

I 2020 blev resultatet på DAU-saldoen et underskud på 14,5 mia. kr. Set i forhold til resultatet for 2019 er der tale om en forværring i statens finanser på 75,7 mia. kr., hvoraf dog ca. 33 mia. kr. kan henføres til regnskabstekniske éngangsindtægter i 2019, *jf. Kort om Statens Regnskab 2019*.

Tabel 1
Statens finanser 2011–2020

Mia. kr.	Regnskab										Udvik- ling 2019- 2020	Budget FL+TB 2020	Afvi- gelse fra budget
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
Udgifter	668,7	694,2	674,0	683,7	684,1	688,6	695,7	698,1	696,8	834,9	138,1	850,1	-15,2
Indtægter	635,5	618,5	679,8	690,4	712,5	680,1	726,6	739,5	758,0	820,4	62,4	788,0	32,4
DAU-saldo (overskud)	-33,1	-75,7	5,8	6,7	28,4	-8,5	30,9	41,4	61,2	-14,5	-75,7	-62,1	47,6

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2011-2020.

Det forringede DAU-resultat i forhold til året før er nettoeffekten af på den ene side en udgiftsstigning på 138,1 mia. kr. og på den anden side en indtægtsstigning på 62,4 mia. kr.

Med mere end 90 mia. kr. ligger størstedelen af udgiftsstigningen på tilskud til personer, erhverv og anden virksomhed. Derudover har udlån og kapitalindskud mv. bidraget med en udgiftsstigning på knap 21 mia. kr.

Fremgangen på indtægtssiden har især været båret af merindtægter på 50,0 mia. kr. fra pensionsafkastskatten og 25,8 mia. kr. fra personskatter, mens moms og selskabsskatter omvendt til sammen faldt med 9,8 mia. kr.

Der henvises endvidere til afsnittet *Fordelingen af indtægter og udgifter*.

Boks 1

Løbende budgetopfølgninger

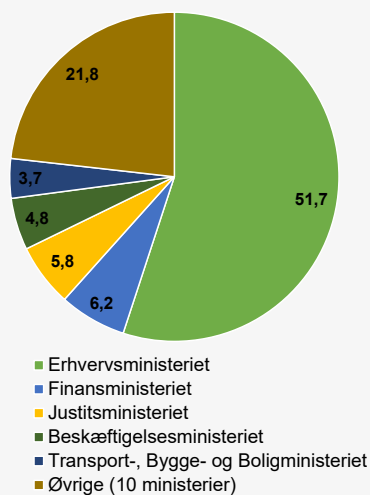
Finanslovenes udgifter og indtægter er baseret på de udgifts- og indtægtsskøn, der foreligger ved finanslovens vedtagelse i året forud for finansåret. I løbet af finansåret foretages opfølgninger på udviklingen i indtægter og udgifter, som indregnes i de løbende vurderinger af de offentlige finanser. I Finansministeriets *Økonomisk Redegørelse* udgives prognoser for dansk økonomi samlet set, herunder med løbende vurderinger af de samlede offentlige finanser for både staten, kommunerne og regionerne. Den offentliggøres sædvanligvis i maj, august og december måned på Finansministeriets hjemmeside, og desuden offentliggør Danmarks Statistik Nationalregnskabet i løbet af marts-april måned i året efter finansåret.

Finanspolitikken tilrettelægges ud fra den strukturelle offentlige saldo, der omfatter hele den offentlige sektors indtægter og udgifter korrigeret for konjunkturudsving og andre midlertidige faktorer. Budgetloven indeholder krav om, at de samlede offentlige finanser skal være i balance, herunder ved at den strukturelle saldo under normale omstændigheder ikke må udvise et underskud, der overstiger 0,5 pct. af bruttonationalproduktet.

Tilpasninger som følge af COVID-19

Som følge af coronakrisens indtog og den ekspansive finanspolitik, der har været ført til understøttelse af økonomien ved forskellige hjælpepakker og kompensationsordninger, har der været behov for midlertidigt at justere på den finanspolitiske styringsramme. Med hjemmel i budgetloven har finansministeren således fastsat, at de ekstraordinære udgifter i 2020 til håndtering af COVID-19 og tiltag målrettet konsekvenserne heraf, herunder udgifter til økonomiske kompensationsordninger, holdes undtaget fra budgetlovens udgiftslofter. Disse udgifter er opført på lov om tillægsbevilling for 2020 under en særskilt kategori, *Ekstraordinære udgifter som følge af COVID-19*.

Figur 5. Ekstraordinære udgifter som følge af COVID-19 på TB 2020, mia. kr.

Kilde: Statens KoncernSystem (SKS)

Sager (aktstykker) med forslag om tillægsbevillinger behandles i Folketingets Finansudvalg (FIU). I 2020 tiltrådte FIU 371 aktstykker, hvilket er tæt på en fordobling i forhold til året før. Der er herunder optaget ekstraordinære nettoudgifter som følge af COVID-19 på lov om tillægsbevilling for 2020 på 94,0 mia. kr.

Figur 5 viser en opgørelse af disse bevillinger fordelt efter ministeriernes andele heraf. Størstedelen ligger på Erhvervsministeriets område, hvor især ordningerne for lønkomensation, komensation til selvstændige og komensation for faste udgifter trækker mange ressourcer. Derudover er der lavet en række andre ordninger, herunder blandt andet garantier til virksomheders kreditorer. I alt er der optaget 51,7 mia. kr. på tillægsbevillingen relateret til COVID-19 på Erhvervsministeriets område.

I Sundhedsministeriet er der også givet mange tillægsbevillinger, der i alt beløber sig til 2,1 mia. kr. En del af disse bevillinger er kendetegnet ved, at institutionerne under Sundhedsministeriet får øget bevilling til drift, fx aflønning af nyansatte i smitteopsporingen.

For 2021 er det ligeledes fastsat, at budgetlovens udgiftslofter ikke skal omfatte udgifter direkte målrettet indsatsen vedrørende COVID-19. I forhold til EU's regler om maksimumgrænser for medlemslandenes underskud på 1 og 3 pct. af BNP for hhv. den strukturelle og den faktiske offentlige saldo har Kommissionen på baggrund af coronakrisen tilsvarende midlertidigt aktiveret en undtagelsesklausul, så kravene kan fraviges for 2020 og 2021.

Fordelingen af indtægter og udgifter

Statsregnskabets DAU-opgørelse fordeler udgifter og indtægter efter samme opstilling, som anvendes i finansloven. Økonomistyrelsen offentliggør månedligt en fordeling af statens indtægter og udgifter efter art – dvs. forskellige typer af udgiftsanvendelser og indtægtskilder. Sammenhængen mellem de to opgørelser er vist i *tabel 3*.

Tabel 2
Artsfordeling af udgifter og indtægter 2020

Mia. kr.	DAU-saldo	Artsfordelte	
		Udgifter	Indtægter
Udgifter	834,9	926,4	91,4
Indtægter	820,4	20,1	840,6
I alt	-14,5	946,5	932,0

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS).

Opgjort efter arter udgør de samlede statslige indtægter 932,0 mia. kr. i 2020, mens de samlede statslige udgifter udgør 946,5 mia. kr.

Statens indtægter består primært af forskellige skatter på personindkomst og fra selskaber samt afgifter fra moms, told og lignende. I 2020 blev der opkrævet 617,6 mia. kr. i personskatter og arbejdsmarkedsbidrag samt 71,0 mia. kr. i selskabsskat. Heraf overførtes 278,3 mia. kr. til kommuner, EU mv.

Moms og told mv. androg i alt 326,5 mia. kr. Herudover har staten indtægter fra driften, finansielle indtægter og forskellige overførselsindtægter fra fx EU.

Af statens udgifter udgør 115,4 mia. kr. udgifter til løn og den løbende drift (husleje, IT-udgifter mv.). Derudover blev der ydet tilskud til undervisnings- og forskningsinstitutioner for i alt 45,8 mia. kr., som også dækker over løn- og driftsudgifter på selvejesektorområdet.

Statens udgifter til sociale pensioner (fx folkepension) udgjorde 185,1 mia. kr., mens øvrige persontilskud (fx arbejdsløshedsdagpenge og uddannelsesstøtte) udgjorde 93,1 mia. kr., og udgifterne til tjenestemandspensioner 28,6 mia. kr.

Kommunerne og regionerne modtager løbende bloktilskud fra staten, som i 2020 beløb sig til 196,0 mia. kr. Derudover er der andre særskilte tilskud og refusionsudgifter til kommuner og regioner for 30,5 mia. kr. Staten havde endvidere udgifter til erhvervstilskud og øvrige overførsler mv. (fx bidrag til EU og udviklingsbistand).

Tabel 3a
Udgifter efter art

Mia. kr.	2019	2020
Udgifter i alt	792,9	946,5
Ordinære udgifter	108,8	115,4
Lønudgifter	44,5	46,8
Øvrige driftsudgifter	64,3	68,6
Overførselsudgifter	638,7	741,9
Sociale pensioner	176,4	185,1
Tjenestemandspensioner	28,4	28,6
Øvrige tilskud til personer	81,0	93,1
Tilskud til selvejende institutioner	44,9	45,8
Bloktilskud	179,9	196,0
Refusioner mv. til kommuner og regioner	31,3	30,5
Tilskud til erhverv	13,1	55,6
Øvrige overførsler	83,7	107,1
Øvrige udgifter	45,4	89,3

Tabel 3b
Indtægter efter art

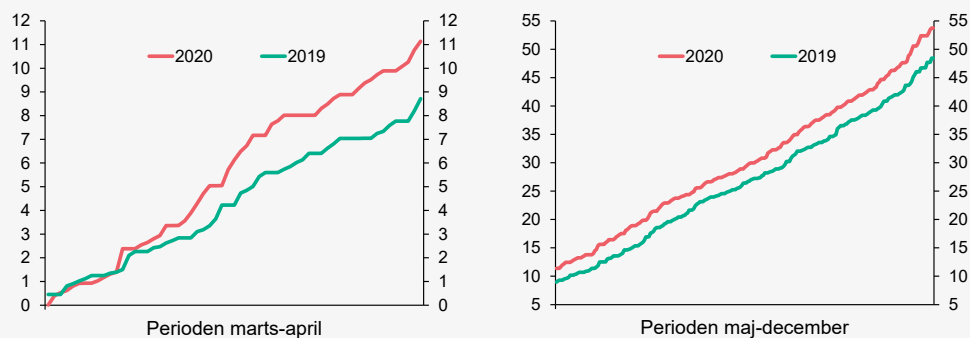
Mia. kr.	2019	2020
Indtægter i alt	854,1	932,0
Skatter	752,0	818,6
Personskat, arbejdsmarkedsbidrag mv.	582,2	617,6
Selskabsskatter	77,2	71,0
Overført skat (til kommuner, EU mv.)	-268,3	-278,3
Moms, told og andre afgifter	330,7	326,5
Øvrige skatter	30,1	81,8
Overførsels- og driftsindtægter	59,4	65,5
Driftsindtægter	15,0	15,1
Overførsel fra kommuner mv.	25,1	31,7
Øvrige overførsler (fra EU mv.)	19,3	18,7
Øvrige indtægter	42,8	47,9

Kilde: Statens Koncernsystem (SKS).

Boks 2**Fremrykning af udbetalinger**

For at understøtte økonomien under coronakrisen for de private leverandører af varer og tjenesteydelser til offentlige myndigheder blev der i marts 2020 iværksat en række initiativer, der fremmer hurtigere og nemmere betaling for offentlige indkøb. Således tog Finansministeriet initiativ til, at alle statsinstitutionernes betalinger på modtagne fakturaer fremrykkes, så disse bliver betalt hurtigst muligt uanset betalingsfristen. Endvidere indgik Regeringen aftale med alle Folketingets partier om at give mulighed for at forudbetale endnu ikke leverede indkøb samt mulighed for fleksibilitet i forhold til administrationen ved misligholdelse, fx forsinket levering. Mulighederne for forudbetaling og fleksibel anvendelse af misligholdelsesbestemmelser er implementeret ved aktstykke, der hjemler adgang til fravigelse af Budgetvejledningens pkt. 2.2.13 *Forudbetaling og betalingshenstand* og pkt. 2.2.3 *Almindelige hensyn ved disponering over bevillinger*. Bestemmelsernes fravigelse er forlænget og gælder dermed foreløbig til udgangen af juni 2021.

Initiativerne har medvirket til, at den gennemsnitlige betalingstid for fakturaer i staten blev reduceret med godt en uge i perioden fra marts til december 2020. Sammenlignet med samme periode i 2019, hvor betalingstiden i gennemsnit var 26 dage, lå den gennemsnitlige betalingstid i perioden marts til december 2020 på 18 dage. De fremrykkede betalinger medførte, at statens institutioner i perioden fra midt i marts til slutningen af april 2020 fremrykkede betalinger for omkring 2,8 mia. kr. Ved udgangen af 2020 var dette beløb vokset yderligere til ca. 5,3 mia. kr., hvilket svarer til, at de statslige institutioner var knap tre uger foran betalingsforløbet i 2019.

Figur 6**Statslige udbetalinger, mia. kr.**

Anm.: De statslige betalinger er opgjort på baggrund af udbetalinger på driftsbevillinger og statsvirksomheder, bortset fra udgifter til løn samt interne betalinger til andre statslige institutioner.

Kilde: Statens KoncernSystem (SKS).

Udskydelse af indbetalinger

Ud over de fremrykkede udbetalinger til private aktører er der også på indbetalingssiden udskudt betalingsfrister for moms, afgifter og skatter, og der er lavet egentlige låneordninger til virksomhederne. Tiltagene skal sammen med øvrige kompensationspakker sikre, at virksomhederne har tilstrækkelig likviditet til at sikre virksomhederne gennem krisen.

Den regnskabsmæssige konsekvens af udskudte betalingsfrister betyder, at staten indregner indtægten, når den angives til skattemyndighederne, men i stedet for en indbetaling til statens konto, så optages et tilgodehavende i statens balance. Der er derfor en stigning i debitormassen i statsregnskabet for 2020 som følge heraf.

Balance

Statens aktiv- og gældsposter

Statsregnskabets balance giver en samlet status på, hvad staten ejer af aktiver, og hvad staten har af gæld ultimo året.

Tabel 4
Statens balance ultimo 2011-2020

Mia. kr.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Omsætningsaktiver	433	352	372	441	375	346	383	270	264	454
Anlægsaktiver	449	505	526	510	512	518	526	726	860	1.097
Særlige фонде	129	120	110	99	88	80	67	55	41	28
Aktiver i alt	1.010	977	1.007	1.049	976	943	977	1.051	1.166	1.579
Kortfristet gæld	71	54	56	60	54	64	64	64	82	125
Langfristet gæld	831	832	820	840	767	737	734	665	659	856
Særlige фонде	129	120	110	99	88	80	67	55	41	28
Hensættelser	95	99	98	99	86	84	86	86	70	111
Gæld i alt ¹⁾	1.126	1.104	1.084	1.099	995	965	952	870	852	1.121
Egenkapital	-116	-128	-77	-49	-20	-21	25	181	313	458

¹⁾ *Statsgælden* opgøres almindeligvis som et nettobeløb af optagne statslån med fradrag af en række aktivposter, hvorimod statsregnskabets balance indeholder samtlige regnskabsmæssige gældsposter opgjort brutto. For en nærmere beskrivelse af statsgælden henvises supplerende til kapitlet "Gæld og finansiering".

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2011-2020.

Ved udgangen af 2020 udgjorde statens aktiver 1.579 mia. kr., mens gældsposterne beløb sig til 1.121 mia. kr.

Aktiverne består af en række overvejende kortfristede og mere eller mindre likvide omsætningsaktiver (herunder debitorer) samt af langfristede og overvejende ikke-likvide materielle og finansielle anlægsaktiver. De finansielle anlægsaktiver udgør halvdelen af de samlede aktiver.

Statens gældsposter består primært af den langfristede gæld, som hovedsagelig består af statens låneoptagelser ved udstedelse af statsobligationer. Herudover er der dels kortfristet gæld i form af fx leverandørgæld, dels hensættelser, helt overvejende for afgivne tilsagn om ydelse af lån og tilskud.

Egenkapital

Den regnskabsmæssige værdi af aktiverne er i 2020 øget med 414 mia. kr., mens regnskabets gældsposter samtidig er vokset med 268 mia. kr. Statsregnskabets egenkapital, der opgøres som forskellen mellem aktiver og gældsforpligtelser, er derved steget med 145 mia. kr. til 458 mia. kr. Den væsentligste årsag til egenkapitalens stigning er en værdiforøgelse på knap 117 mia. kr. vedrørende statens aktiepost i Ørsted A/S, *jf. tabel 5*.

Tabel 5
Hovedtræk i egenkapitalens bevægelser. Mia. kr.

Egenkapital ultimo 2019, jf. statsregnskab 2019		313,2
Primokorrekationer		-0,2
Egenkapital primo 2020		313,0
Årets værdiregulering af finansielle anlægsaktiver ¹⁾	117,3	
Øvrige nettoposteringer ²⁾	2,3	119,6
DAU-resultat	-14,5	
Del af DAU, som ikke indgår i egenkapital ³⁾	40,3	25,8
Egenkapital ultimo 2020		458,4

¹⁾ Heraf udgør regulering vedr. statens aktiepost i Ørsted A/S en gevinst på 116,8 mia. kr.

²⁾ Fx visse indtægter og udgifter, der ikke indgår i bevillingsregnskabet, men som påvirker statens egenkapital.

³⁾ Da nogle bevillinger aflægges regnskab efter et udgiftsbaseret princip, er der udgifter og indtægter i DAU-resultatet, som ender på andre balancekonti end egenkapitalen (fx immaterielle og materielle anlægsaktiver). Derudover indgår en del af DAU-resultatet i egenkapitalen vedr. særlige fonde, som ikke indgår i statens egenkapital.

Kilde: Statsregnskabet for 2020.

Egenkapitalen i statsregnskabet kan ikke tillægges samme egenskaber, som egenkapitalen i private virksomheders regnskaber. I statsregnskabet er der alene tale om en regnskabsteknisk balancekonto svarende til forskellen mellem den bogførte værdi af statens aktiver og statens gældsforpligtelser opgjort efter de statslige regnskabsprincipper.

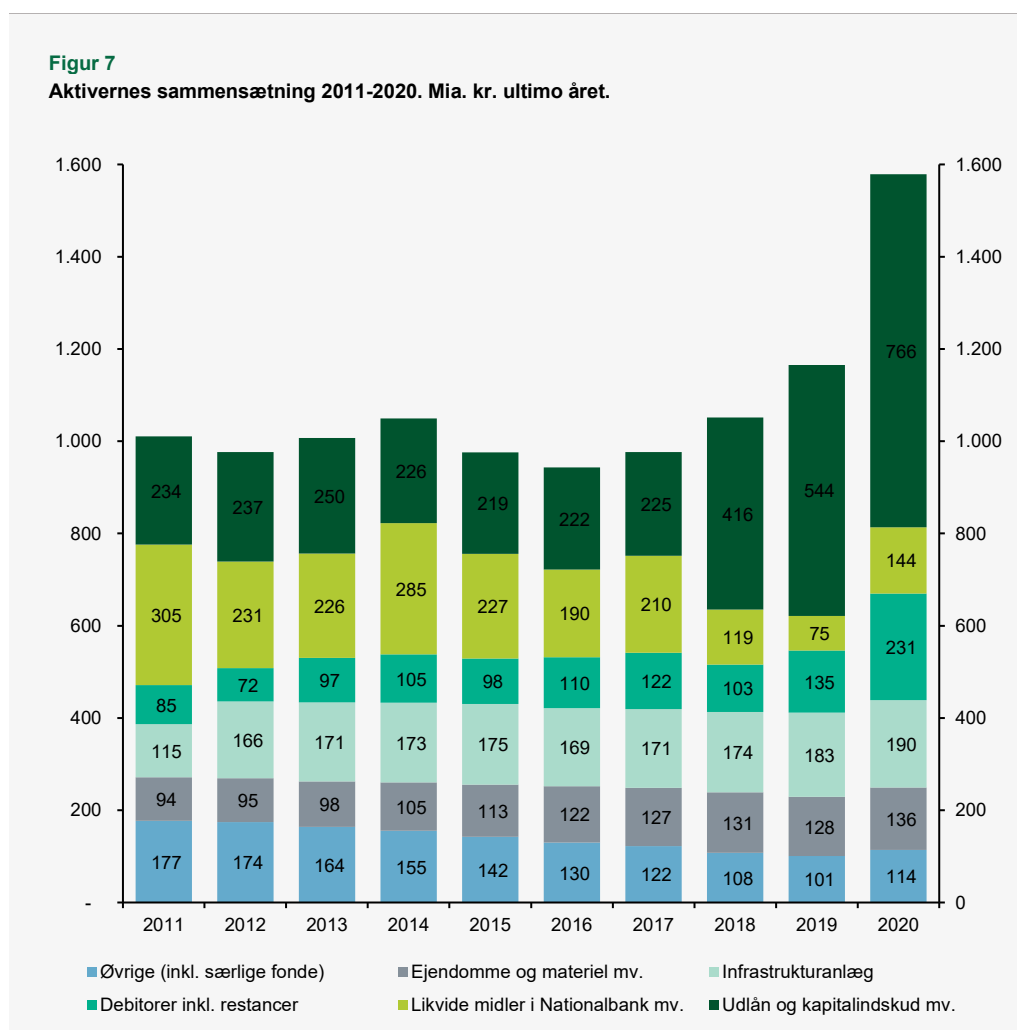
Aktivposternes bevægelser

Den bogførte værdi af de samlede aktiver er forøget med 414 mia. kr., *jf. figur 7*.

Beholdningerne af finansielle anlægsaktiver bestående af værdipapirer og kapitalindskud samt udlån mv. er øget fra 544 til 766 mia. kr. Af den samlede forøgelse på 221 mia. kr. kan ca. 117 mia. kr. henføres til værdireguleringen af statens ejerandel i Ørsted A/S. Herudover er bogført værdi af udlån og tilgødehavender steget med ca. 73 mia. kr., hvoraf ca. 51 mia. kr. kommer fra genudlån til LD Fonde i

forbindelse med udbetalingen af indefrosne feriepenge. Desuden har der været en stigning på ca. 22 mia. kr. fra statens opkøb af almene boligobligationer.

Beholdningsværdierne af likvide midler i Nationalbanken mv. er steget fra 75 mia. kr. til 144 mia. kr. Stigningen ligger hovedsagligt på statens indestående på sin konto i Nationalbanken, som er øget fra 65 mia. kr. til 135 mia. kr. Det øgede indestående modsvares af, at der i 2020 blev optaget statslån ud over årets realiserede bruttofinansieringsbehov, jf. afsnittet *Gæld og finansiering*.

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2011-2020.

Statusposten for debitorer er vokset med 96 mia. kr. til 231 mia. kr. ultimo 2020. Stigningen kan især henføres til § 38. *Skatter og afgifter*, hvor tilgodehavende skatter og afgifter under opkrævning (ikke restancer) alene er vokset med næsten 92 mia. kr. Denne stigning skyldes helt overvejende de likviditetsunderstøttende tiltag, der som følge af COVID-19 er blevet gennemført med udsættelse af virksomhedernes personskatteindbetalinger samt med forlængelse af fristerne for små og mellemstore virksomheders momsindbetalinger.

Gæld og finansiering

Statsregnskabets finansieringsside består ud over årets resultat (DAU-saldoen) af statslige genudlån og afdrag på disse samt en række beholdningsbevægelser, fx likviditetsvirkningen af nye hensættelser vedrørende tilsagn om tilskud eller udbetaling af tidligere afgivne tilsagn samt nettotilgang eller afgang af debitorer og kreditorer mv. På denne måde opgøres statens netto-finansieringsbehov (nettokasse-saldoen), der udtrykker den samlede likviditetseffekt af statens finanser.

Som følge af årets genudlån mv. på 65,8 mia. kr. samt beholdningsmæssige forskydninger på 30,4 mia. kr. var der en nettokasse-saldo på -110,7 mia. kr. i 2020.

Tabel 6
Nettokasse 2011-2020

Mia. kr.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DAU-saldo (overskud)	-33,1	-75,7	5,8	6,7	28,4	-8,5	30,9	41,3	61,2	-14,5
<i>Netto-udgiftsvirkning af:</i>										
Genudlån mv.	-2,9	7,7	9,5	-24,2	8,7	11,4	1,4	48,5	18,5	65,8
Beholdningsbevægelser mv.	-0,1	-1,8	-2,5	8,4	6,5	4,1	9,5	0,1	35,0	30,4
Afdrag på statsgælden (netto)	-30,2	-81,6	-1,2	22,6	13,1	-23,9	20,0	-7,2	7,7	-110,7

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2011-2020.

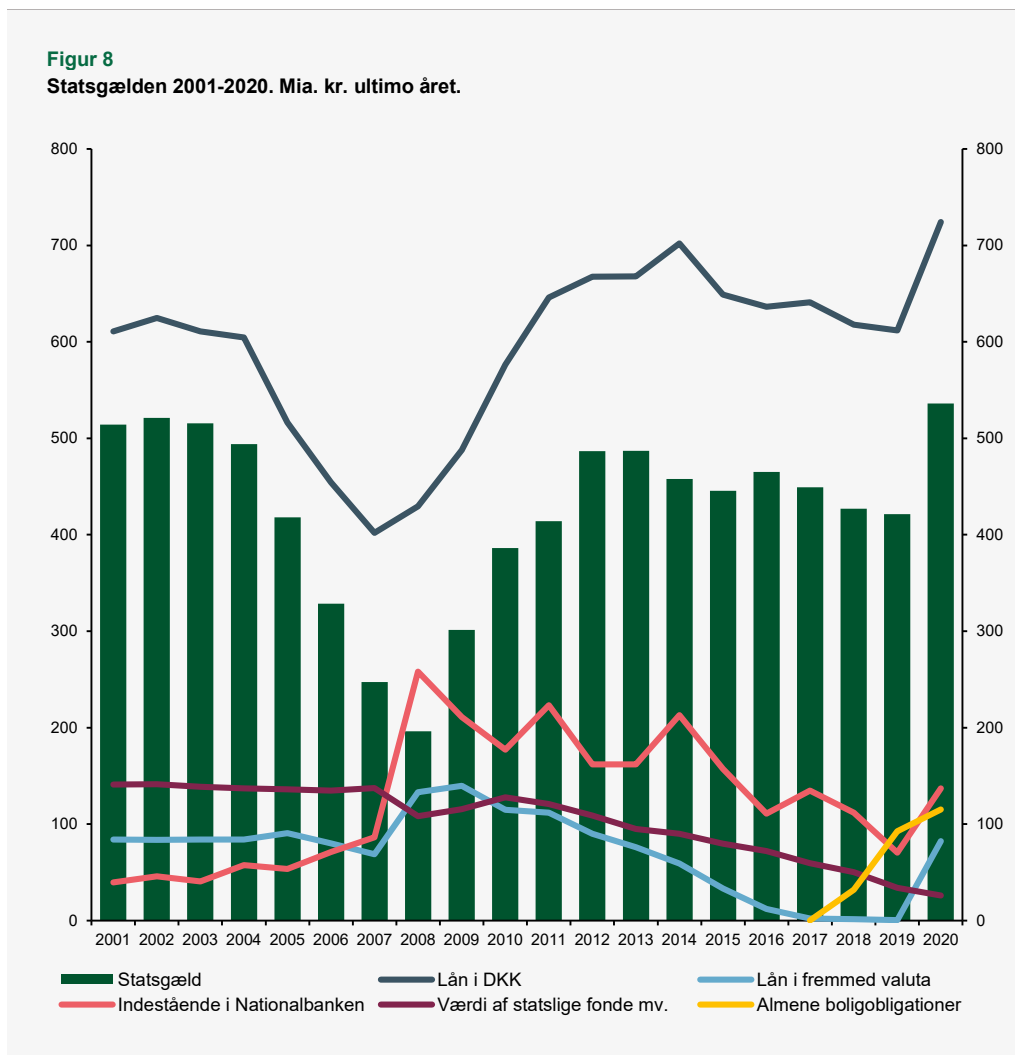
Statens samlede finansieringsbehov (bruttofinansieringsbehovet) udgøres af nettokassesaldoen tillagt afdrag på den eksisterende statsgæld.

Statsgælden opgøres sædvanligvis som summen af statens indenlandske og udenlandske låneoptagelser med fradrag for statens kontoindestående hos Nationalbank og fradrag for værdien af aktiverne i tre statslige fonde samt statens beholdning af opkøbte, statsgaranterede realkreditobligationer under finansieringsordningen for almene boliger.

Ved udgangen af 2020 beløb statsgælden sig til 536 mia. kr. mod 421 mia. kr. ved årets begyndelse. Statsgælden er sammensat af på den ene side låneoptagelser fra primært udstedte statsobligationer på ca. 806 mia. kr. og på den anden side fradrag på i alt ca. 270 mia. kr. fra kontoindeståender i Nationalbanken (137 mia. kr.), de statslige fondes aktiver (26 mia. kr.) og beholdningen af opkøbte statsgaranterede realkreditlån vedr. almene boliger (108 mia. kr.).

Bruttogælden på optagne lån steg i løbet af 2020 med 194 mia. kr., hvoraf lån i fremmed valuta tegner sig for ca. 82 mia. kr. Den udenlandske statsgæld var ellers blevet helt afviklet i 2017, men det bratte og store finansieringsbehov, der opstod i

forbindelse med de finanspolitiske indsatser over for coronapandemien, har betydet, at det på ny har været anset for hensigtsmæssigt at optage lån i fremmed valuta, *jf. figur 8*.

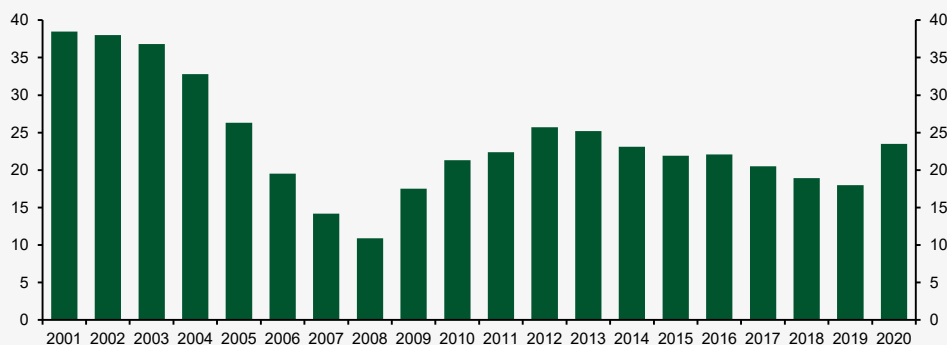

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2001-2020.

Boks 3**Statsgælden og den offentlige gæld**

Statens låntagning og gæld forvaltes af Nationalbanken på vegne af Finansministeriet. Herunder administreres tillige statens genudlån og statsgarantier samt aktiverne i tre statslige fonde (Den Sociale Pensionsfond, Højteknologifonden og Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse). Genudlån ydes til en række statslige selskaber, der typisk varetager store infrastrukturinvesteringer, for derved at bedre selskabernes lånevilkår. Ved genudlån optager selskaberne lån direkte hos staten, som finansierer denne långivning ved at udstede statsobligationer.

Den danske statsgæld har den højest mulige kreditvurdering hos internationale kreditvurderingsbureauer, bl.a. fordi gældsniveauet - på trods af den corona-forårsagede stigning i 2020 – stadig ligger forholdsvis lavt på 23,5 pct. af BNP ved udgangen af 2020. Korrigeret for genudlån til statslige selskaber udgør statsgælden 398 mia. kr. eller 17 pct. af BNP ultimo 2020.

Figur 9**Statsgæld i pct. af bruttonationalprodukt. Mia. kr. ultimo året.****Offentlige gæld**

Udover statsgælden anvendes ofte nogle centrale begreber for den *offentlige gæld*, der ud over staten bl.a. også omfatter regionerne og kommunerne:

ØMU-gælden, der omfatter de samlede finansielle passiver i stat, kommuner, regioner og forskellige sociale kasser og fonde, og som bruges i forbindelse med gældskravet i EU's Stabilitets- og Vækstpagt om, at ØMU-gældens andel af bruttonationalproduktet ikke må overstige 60 pct.

Danmarks ØMU-gæld er skønnet at udgøre 45 pct. af BNP ultimo 2020, hvilket er blandt de laveste i EU.

Den offentlige nettogæld, der omfatter de samlede offentlige aktiver og passiver, og som bruges i forbindelse med vurderinger af holdbarheden i den samlede offentlige økonomi. Til forskel fra ØMU-gælden omfatter denne både de finansielle aktiver og passiver, der endvidere opgøres til markedsværdi.

Siden 2018 har Danmark haft en offentlig nettoformue, der ved udgangen af 3. kvartal 2020 udgør 143 mia. kr. Trods offentlige underskud er nettoformuen stort set uændret siden starten af året, hvilket især kan tilskrives værdistigninger på ejerandelen i Ørsted A/S.

(Kilde: Danmarks Nationalbank og Danmarks Statistik)

Om statsregnskabet

Boks 4

Generelt om statsregnskabet

Statsregnskabet er et årsregnskab for samtlige statens indtægter og udgifter for det forløbne finansår, som ligeledes indeholder en opgørelse af statens aktiver og passiver og bevægelserne heri. Statsregnskabet er tæt forbundet med de årlige finanslove. Det opstilles på samme måde og omfatter alle de bevillinger, som indeholdes i finansloven for det pågældende finansår. I medfør af Statsregnskabsloven fastsætter finansministeren reglerne om statens regnskabsvæsen mv. i statens regnskabsbekendtgørelse.

Det følger af Grundlovens § 47, at statens årsregnskab skal præsenteres for Folketinget senest 6 måneder efter, at finansåret er udløbet. Statsrevisorerne kontrollerer regnskabet og giver bemærkninger om det til Folketinget. Derefter skal regnskabet til afstemning i Folketinget.

Statsregnskabet omfatter statens ydelser til Dronningen og medlemmer af det kongelige hus m.fl., Folketinget, ministerierne og de institutioner mv., som har bevilling på finansloven. Det er opdelt på områder, der samler de enkelte ministerområders regnskaber (ministerområdeparagrafferne) samt nogle tværgående fællesområder (fællesparagrafferne). Statens selvstændige offentlige virksomheder, de statslige aktieselskaber og andre selskaber med statsligt ejerskab indgår som aktiver med bogførte beholdningsværdier i statsregnskabet balance.

Det samlede statsregnskab består af en hoveddel, en regnskabsspecifikation og en bevillingsafregning. Hoveddelen indeholder oversigter over statsregnskabet, regnskaber for de enkelte paragraffer (ministerområder), statusspecifikationer samt fortegnelser over garantiforpligtelser mv. og virksomhedernes udnyttelse af lånerammen. Regnskabsspecifikationen indeholder et regnskab for hver enkelt hovedkonto (bevilling), mens bevillingsafregningen indeholder en opgørelse af bevilling og regnskab for hver enkelt hovedkonto.

Statsregnskabet publikationer og detaljerede regnskabstal kan tilgås gennem den offentlige adgang til Økonomistyrelsens centrale systemer. På Økonomistyrelsens hjemmeside findes endvidere bl.a. Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV) med samling af bevillings- og regnskabsregler samt uddybende vejledninger og beskrivelser. Den centrale drift og udarbejdelse af statsregnskabet udføres af Økonomistyrelsen, der samtidig varetager udvikling af regnskabsregler mv., herunder regnskabsbekendtgørelsen og vejledninger om statslige regnskabsregler, samt behandler principielle regnskabsmæssige henvendelser.

Nyttige links:

[Statsregnskaber og Bevillingslove](#)

[Finansministeriets Regnskabsdatabase](#)

[Finansministeriets Finanslovsdatabase](#)

[Lov om statens regnskabsvæsen m.v.](#)

[Bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv.](#)

[Økonomisk Administrativ Vejledning](#)

[Vejledninger på økonomi- og regnskabsområdet](#)

[Regnskabstal for den offentlige sektor](#)

[Statsregnskabet i tal – interaktive visualiseringer](#)

oes.dk